

Expunere de motive
Lege pentru prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced

1. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

Creșterea numărului cazurilor de omor împotriva femeilor, săvârșite cu violență, în prezența copiilor, în spațiul public a alarmat întreaga societate, fiind înregistrate deja cel puțin 40 de astfel de cazuri numai în primele 8 luni ale anului în anul 2025. Situația este cu atât mai îngrijorătoare, cu cât din cele 33 de infracțiuni de omor comis asupra unui membru de familie înregistrate de IGPR în cele 8 luni ale anului 2025, 69% au fost femicide comise de un membru al familiei (23 de femei/fete ucise)¹. În medie, aproximativ 3 cazuri de femei/fete ucise pe lună de un membru de familie. Dacă media aceasta se menține și pentru următoarele luni, atunci numărul femicidelor comise de un membru al familiei va fi mai mare decât în anii anteriori. Pe de altă parte, creșterea numărului de femei ucise de un membru al familiei nu este întâmplătoare, în fapt tendința din acest an (2025) confirmă tendința de creștere înregistrată încă din 2024 (31 femei/fete ucise de un membru de familie), în comparație cu numărul femicidelor comise de un membru de familie în 2023 (25 de femei/fete ucise)².

La nivel internațional, profesioniștii din diverse domenii definesc diferit femicidul. Organizația Mondială a Sănătății menționează existența unei definiții restrânse a femicidului și a unei definiții extinse a femicidului³. În sens restrâns, femicidul reprezintă "uciderea cu intenție a unei femei pentru că este femeie"⁴. În sens larg, femicidul este "orice omor comis asupra unei fete sau femei"⁵.

Un document internațional important pentru delimitarea sferei femicidului îl reprezintă *Declarația de la Viena* a Organizației Națiunilor Unite (2013)⁶, în cadrul căreia femicidul este "uciderea unei femei sau fete pe criteriu de gen", care poate lua forma:

- Uciderea femeilor ca rezultat al violenței între partenerii intimi;
- Torturarea și uciderea femeilor din motivații misogine;

¹ Conform Inspectoratului General al Poliției Române, Centrul de Informare și Relații Publice, adresa 297.609 din 24.09.2025

² Conform Inspectoratului General al Poliției Române, Centrul de Informare și Relații Publice, adresa nr. 296.666 din 04.02.2025.

³ World Health Organization & Pan American Health Organization, 2012, WHO series of information sheets Understanding and addressing violence against women: Femicide, WHO/RHR/12.38, p.1 <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-RHR-12.38>

⁴ World Health Organization & Pan American Health Organization, 2012, WHO series of information sheets Understanding and addressing violence against women: Femicide, WHO/RHR/12.38, p.1 <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-RHR-12.38>

⁵ World Health Organization & Pan American Health Organization, 2012, WHO series of information sheets Understanding and addressing violence against women: Femicide, WHO/RHR/12.38, p.1 <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-RHR-12.38>

⁶ United Nations, 2013, Vienna Declaration on Femicide, https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/CCPCJ_Sessions/CCPCJ_22/E-CN15-2013-NGO1/E-CN15-2013-NGO1_E.pdf

- Uciderea femeilor și fetelor în numele "onoarei";
- Uciderea deliberată a femeilor și fetelor în contextul conflictelor armate;
- Uciderea femeilor motivată de zestre;
- Uciderea femeilor și fetelor motivată de orientarea lor sexuală sau de identitatea de gen;
- Uciderea fetei nou-născute și avorturile selective ale fetei de gen feminin;
- Mutilările genitale care au provocat moartea;
- Uciderea ca urmare a acuzațiilor de vrăjitorie;
- Alte tipuri de femucid legate de bande, crimă organizată, traficanți de droguri, trafic de persoane și proliferarea armelor de calibru mic;
- Uciderea femeilor și fetelor aborigene și indigene pe criterii de gen/pe motive de gen."⁷

Recent, din rațiuni menite să faciliteze operaționalizarea conceptului de femucid astfel încât să fie posibilă culegerea unor date statistice comparabile la nivel internațional, femucidul a fost definit ca fiind: "omorul săvârșit cu intenție împotriva unei femei sau fete, determinat de motive legate de genul acesteia"⁸.

1.1 La nivel internațional

Agenda pentru Dezvoltare Durabilă 2030 a stabilit drept obiectiv global "reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și a ratelor omorurilor asociate acestora"(16.1)⁹.

În acest context, deși multe dintre statele lumii fac eforturi pentru reducerea ratei omorurilor, ritmul de scădere a ratei omorurilor la nivel mondial este lent. Rata omorurilor înregistrată la nivel mondial în 2021 a fost de 5,8/100.000, în comparație cu 5,9/100.000 în 2015¹⁰.

Europa este singura regiune a lumii care a reușit să diminueze semnificativ rata omorurilor de la 3,5/100.000 (2015), la 2,2/100.000 (2021)¹¹.

Deși rata omorurilor a avut o tendință de scădere semnificativă, în Europa procentul omorurilor comise de partenerii intimi/membrii familiei era de 2 ori mai mare decât la nivel mondial (69%), iar în anul 2021, la nivel mondial ponderea omorurilor comise de partenerii intimi sau de membrii familiei a fost de 31% (UNODC, 2023, Global Study on Homicide).

⁷Națiunile Unite, 2013, *Vienna Declaration of Femicide*, p.2, disponibilă la adresa: https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/CCPCJ_Sessions/CCPCJ_22/E-CN15-2013-NGO1/E-CN15-2013-NGO1_E.pdf

⁸United Nations Office on Drugs and Crime and the United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women, 2022, Statistical framework for measuring the gender-related killing of women and girls (also referred to as "femicide/feminicide"), disponibil la: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/Statistical_framework_femicide_2022.pdf

⁹United Nations A/RES/70/1 70/1. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development.Goal 16. Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, p. 25, disponibilă la: <https://docs.un.org/en/A/RES/70/1>

¹⁰UNODC, 2023, Global Study on Homicide 2023, p. 10 disponibil la: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/Global_study_on_homicide_2023_web.pdf

¹¹UNODC, 2023, Global Study on Homicide 2023, p. 10 disponibil la: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/Global_study_on_homicide_2023_web.pdf

Eliminarea violenței împotriva femeilor este un angajament cheie al Agendei Dezvoltare Durabilă. Statele Membre s-au angajat să facă din lume un loc „în care fiecare femeie și fată se bucură de deplină egalitate de gen, iar toate barierele legale, sociale și economice în calea autonomizării lor au fost eliminate”¹² (United Nations, “Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development”, par. 8 (A/RES/70/1)).

Conform Declarației Națiunilor Unite privind Eliminarea Violenței împotriva Femeilor, violența împotriva femeilor și a fetelor se referă la „*orice act de violență bazată pe gen care are drept rezultat, sau este susceptibil să aibă drept rezultat, vătămarea sau suferința fizică, sexuală sau psihologică a femeilor, inclusiv amenințările cu astfel de acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate, indiferent dacă are loc în viața publică sau privată*”.

Femicidul, definit de Națiunile Unite și de alte organisme internaționale, reprezintă cea mai gravă manifestare a violenței împotriva femeilor și fetelor. Această crimă, de cele mai multe ori, nu este un act de violență spontan și izolat, ci o culminare a unui istoric de violență și abuzuri, ceea ce o face, în principiu, o crimă care poate fi prevenită. Femicidul se află în opoziție violentă cu toate drepturile și garanțiile privind drepturile omului consacrate atât în legislațiile naționale, cât și — internaționale.

CEDAW (Comitetul pentru Eliminarea Discriminării împotriva Femeilor) afirmă că violența împotriva femeilor constituie o formă de discriminare de gen și este „unul dintre mijloacele fundamentale sociale, politice și economice prin care se perpetuează poziția subordonată a femeilor în raport cu bărbații și rolurile lor stereotipizate”. În Recomandarea Generală nr. 35, comitetul recunoaște că uciderea pe criterii de gen a femeilor este cunoscută ca „femicid” sau „feminicid”, incluzând omuciderea intenționată, „crimele de onoare” și sinuciderile forțate.

Comitetul CEDAW recomandă statelor:

- „Să se asigure că toate formele de violență de gen împotriva femeilor, în toate sferile, care constituie o încălcare a integrității lor fizice, sexuale sau psihologice, sunt incriminate.”
- Să introducă, fără întârziere, sancțiuni legale proporționale cu gravitatea infracțiunii, precum și căi civile de reparație.
- Să adopte măsuri legislative de prevenire care să abordeze cauzele fundamentale ale violenței de gen împotriva femeilor și expresia sa cea mai extremă, femicidul
- Să aprobe și să implementeze măsuri preventive eficiente.
- Să garanteze accesul la justiție pentru victime și familiile lor.
- Să asigure un proces penal corect, imparțial și prompt pentru urmărirea penală a celor responsabili.

Datele globale indică o situație extrem de îngrijorătoare. Conform unui raport al ONU din 2024 (realizat de UN Women și UNODC), la nivel global, 85.000 de femei și fete au fost ucise intenționat în 2023. Dintre acestea, 60% – adică 51.000 de victime – au murit la mâna partenerilor

¹² United Nations, “Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development”, par. 8 (A/RES/70/1)

intimi sau a membrilor familiei, ceea ce înseamnă că, în medie, o femeie este ucisă la fiecare 10 minute de către o persoană apropiată.

1.2 La nivel național

Rata omorurilor comise în România, în intervalul 2017 - 2023, a fost mai mare decât rata medie a omorurilor calculată pentru statele membre ale Uniunii Europene - Eurostat, 2025. În timp ce rata medie a omorurilor comise în statele membre ale Uniunii Europene a variat între 0,82-1,03/100.000, rata omorurilor comise în România a înregistrat în mod constant valori peste 1/100.000 (1,11-1,30/100.000). Altfel spus, rata medie pentru statele Uniunii Europene (2017-2023) a fost de 0,88/100.000. Rata medie a omorurilor pentru România (2017-2023) a fost 1,28/100.000.

Din datele privind victimele omorurilor comise între membri de familie, furnizate de către Inspectoratul General al Poliției Române (2020-2024), rezultă că în ultimii 10 ani au fost omorâte 445 de femei de către un membru de familie, iar în aceeași perioadă au fost omorâți 300 de bărbați de un membru de familie.

	Omor	
	Femei	Barbati
2024	31	24
2023	25	31
2022	44	26
2021	40	29
2020	43	29
2019	51	29
2018	53	30
2017	52	32
2016	42	23
2015	64	47
TOTAL	445	300

Victime ale infracțiunii de omor între membri de familie
Sursa datelor: IGPR

În fiecare an sunt raportate la poliție din ce în ce mai multe cazuri de violență împotriva femeilor și violență domestică. Dacă în anul 2015 au fost înregistrate 15.705 plângeri privind infracțiuni de loviri și alte violențe, în 2024 numărul plângerilor a crescut la 36.417 (IGPR). Și în cazul altor

forme de violență săvârșite între membri de familie se constată o creștere a raportărilor asemănătoare: lipsire de libertate în mod ilegal (de la 72 de infracțiuni raportate în 2015 la 167 în 2024), amenințare (de la 2.538 de infracțiuni în 2015 la 7.460 de infracțiuni în 2024, șantaj (de la 29 de infracțiuni în 2015 la 108 infracțiuni în 2024), hărțuire (73 de infracțiuni în 2015 la 560 de infracțiuni în 2024).

Conform datelor Eurostat, **rata omorurilor cu victime femei înregistrate pentru România a fost în mod constant mai mare, decât rata medie a omorurilor cu victime femei înregistrate la nivelul statelor membre UE.** Rata medie a omorurilor cu victime femei pentru statele UE a fost de 0.64/100.000 și a variat între 0,59-0.69/100.000 (2017-2023)¹³ (Eurostat 2025). În România, rata omorurilor cu victime femei a fost 0.79/100.000, valorile au variat între 0.54-0,97/100.000¹⁴.

Procentul femeilor victime ale omorurilor înregistrate în România a fost mai mare decât cel înregistrat la nivel mondial. Ponderea medie a femeilor ucise în totalul omorurilor comise în intervalul 2015-2024 a fost de 31%¹⁵, în timp ce la nivel global, ponderea femeilor victime ale omorului a fost de 19%¹⁶.

Procentul femeilor ucise de un membru al familiei în totalul omorurilor înregistrate în România a fost mai mare decât cel înregistrat la nivel mondial. În anul 2021, la nivel mondial, ponderea femeilor ucise de parteneri sau membri de familie era de 31%¹⁷. În același an, procentul femeilor ucise de un partener sau un membru al familiei în România a fost de 52.6%¹⁸. Analiza datelor pentru intervalul 2017-2023 arată că ponderea femeilor ucise de un partener/membru de familie a variat între 44,8%-71,8%.¹⁹

¹³ Ibidem.

¹⁴ Eurostat, 2025, Intentional homicide and sexual offences by legal status and sex of the person involved, last update 23.04.2025 disponibil la: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/crim_hom_soff/default/table?lang=en&category=crim.crim_hom

¹⁵ Procentul a fost calculat pe baza datelor privind victimele omorurilor estimate de către UNODC, 2025, Intentional homicide, disponibile la: <https://dataunodc.un.org/dp-intentional-homicide-victims>

¹⁶ UNODC, 2023, Global Study on Homicide 2023, p.9, disponibil la :

https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/Global_study_on_homicide_2023_web.pdf

¹⁷ UNODC, 2023, Global Study on Homicide 2023, p.13, disponibil la :

https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/Global_study_on_homicide_2023_web.pdf

¹⁸ Procentul a fost calculat pe baza datelor Eurostat Eurostat, Intentional homicide and sexual offences by legal status and sex of the person involved, last update 23.04.2025 disponibil la:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/crim_hom_soff/default/table?lang=en&category=crim.crim_hom și al datelor privind victimele omorurilor comise între membri de familie furnizate de către Inspectoratul General al Poliției Române (2014-2019) Direcția Cazier judiciar, Statistică și Evidențe operative, adresa 445085/S4/VAM/11.09.2020

¹⁹ Procentul a fost calculat pe baza datelor Eurostat Eurostat, Intentional homicide and sexual offences by legal status and sex of the person involved, last update 23.04.2025 disponibil la:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/crim_hom_soff/default/table?lang=en&category=crim.crim_hom și al datelor privind victimele omorurilor comise între membri de familie furnizate de către Inspectoratul General al Poliției Române (2014-2019) Direcția Cazier judiciar, Statistică și Evidențe operative, adresa 445085/S4/VAM/11.09.2020

Cercetările realizate în România de către echipa Observatorului Român pentru Analiza și Prevenirea Omorurilor²⁰, au analizat distribuția femicidelor în funcție de relația dintre victimă și agresor și vârsta victimelor. Datele referitoare la femicidele²¹ din intervalul 2019-2021 arată că, ponderea medie a femicidelor comise de către partenerii intimi (soți/foști soți, concubini/foști concubini, iubiți/foști iubiți) în totalul femicidelor, a fost de 55,2% (44,6-69%)²². Ponderea medie a femicidelor cu victime femei cu vârsta peste 60 de ani (elder femicide) a fost 22,7% (19,1-29%). Ponderea medie a femeilor cu vârsta peste 60 de ani ucise de către partenerii lor de viață a fost de 6,1%. Ponderea medie a femicidelor comise de parteneri intimi tineri (femei cu vârsta 16-25 de ani) a fost 8,8% în totalul femicidelor (și a variat între 7-10,6%)²³.

Spre deosebire de omorurile comise împotriva bărbaților, care se petrec în marea majoritate în afara locuinței, pentru femei, cel mai periculos loc este, paradoxal, propria casă. Peste jumătate din omorurile comise împotriva femeilor sunt săvârșite de parteneri intimi sau de rude apropiate, ceea ce evidențiază o problemă profundă de siguranță în sfera domestică.

2. SCOPUL URMĂRIT PRIN PREZENTUL PROIECT DE LEGE. SCHIMBĂRI PRECONIZATE

Scopul principal al prezentului proiect de lege este de a răspunde la o realitate statistică alarmantă: creșterea exponențială a violenței împotriva femeilor, care, în cazuri extreme, culminează cu omorul. Prin introducerea unui cadru legislativ dedicat prevenirii și combaterii femicidului, se urmărește recunoașterea violenței bazate pe gen ca fiind un fenomen distinct și extrem de periculos fiind cea mai gravă manifestare de violență împotriva femeilor și fetelor, care necesită măsuri specifice, dincolo de prevederile generale în materia penală.

Cercetările științifice și experiența relevantă a altor țări au condus la înțelegerea faptului că omorurile în violența domestică și, în special femicidele, sunt precedate de un istoric de violență, care dacă este corect identificat și investigat, printr-o colaborare a tuturor actorilor statali cu atribuții în prevenirea și combaterea violenței domestice, în protejarea și sprijinirea victimelor și în consilierea sau supravegherea agresorilor, poate conduce la prevenirea violenței fatale.

La elaborarea proiectului au fost avute în vedere experiența organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice și de gen și rolul cercetării academice în identificarea specificului național al violenței domestice și al violenței împotriva femeilor, care, așa cum arată și statisticile menționate, plasează România cu mult peste media europeană la mai multe categorii privind femeile ucise.

Legea va recunoaște contextul de gen al violenței, asigurând un proces penal coerent, imparțial și prompt, folosind instrumente standardizate, care constituie modele în alte state ce urmează a fi elaborate și adaptate specificului național. Definirea femicidelor va permite elaborarea unor

²⁰ Observatorul Român pentru analiza și Prevenirea Omorurilor este un laborator de cercetare interdisciplinar care funcționează în cadrul Institutului de Sociologie al Academiei Române.

²¹ Definiția operațională folosită pentru femicide a fost preluată din Metodologia Observatorului European al Femicidelor conform căruia "femicidul reprezintă uciderea cu intenție a unei femei cu vârsta de peste 16 ani".

²² Balica Ecaterina, 2022, Victimele violenței letale. Raport de cercetare, pp. 40-42 și Balica Ecaterina, 2024, Femicidele: tendințe, particularități și factori de risc

²³ Balica Ecaterina, 2022, Victimele violenței letale. Raport de cercetare, pp. 40-42 și Balica Ecaterina, 2024, Femicidele: tendințe, particularități și factori de risc

indicatori statistici care să permită evaluarea tendințelor de evoluție, identificarea factorilor de risc specifici și intervenția adaptată în funcție de acești factori a instituțiilor statului în scopul prevenirii femicidelor.

3. EFECTELE PROIECTULUI DE ACT NORMATIV ASUPRA LEGISLAȚIEI ÎN VIGOARE

Legea este organizată în trei mari secțiuni, prima parte cuprinzând textele care vor rămâne în "corpul legii" și vizează definirea femicidului și a tipurilor acestuia, culegerea unitară a datelor primare de către instituțiile de medicină legală, poliție și organele judiciare și întocmirea unor rapoarte statistice care să evidențieze aspecte suplimentare celor care se întocmesc, *de lege lata*, de către aceste instituții și care nu permit în prezent realizarea unei analize detaliate privind relația victimă-agresor. De asemenea, aceste rapoarte nu conțin nicio informație cu privire la copiii ai căror părinți au fost uciși în violența domestică și nici informații privind prezența acestora în contextul omorului, expuși acestui eveniment traumatic major, fie asistând la uciderea părintelui, fie găsind corpul acestuia sau intrând în câmpul infracțional înainte ca urmele omorului să se fi înlăturat din locuința lor. Din datele solicitate de către ONG-uri diverselor instituții publice care au ca atribuții protecția copiilor și investigarea omorurilor, rezultă că România nu are o evidență a copiilor orfani ca urmare a violenței domestice.

În actualul context economic crearea unei instituții noi care să colecteze datele oferite de diversele instituții publice privind femicidele, alte omoruri săvârșite în mediul familial, precum și cu privire la copiii orfani ca urmare a violenței domestice, nu a fost o opțiune. În consecință, s-a impus valorificarea experienței în domeniu a singurei structuri recunoscute la nivel european și internațional ca realizând monitorizarea femicidelor și a altor tipuri de omor, efectuând cercetare științifică în acest domeniu și având capacitatea de a oferi recomandări pe baza analizelor efectuate, respectiv Observatorul Român pentru Analiza și Prevenirea Omorurilor (ORAPO), laboratorul de cercetare interdisciplinară care funcționează, începând din 2020, în cadrul Institutului de Sociologie al Academiei Române. La nivel internațional există mai multe tipuri de observatoare care colectează date statistice și informații privind femicidele, inițiază activități de conștientizare cu privire la femicid, fac evaluări periodice post-mortem ale cazurilor de femicid, arhivează studii și cercetări privind femicidele și analizează datele privind femicidele produse la nivel național sau regional. În diverse țări structurile acestor organisme sunt diferite, fie fiind înființate în cadrul unor departamente din universități, fie reunind reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale, ong-urilor și mediului academic.

Raportul ONU din 12 iulie 2021 privind Evaluarea inițiativei de supraveghere a femicidelor, întocmit de Raportorul Special privind violența împotriva femeilor, cauzele și consecințele acesteia, Dubravka Šimonović, recunoaște explicit rolul de "femicid watch body" național al ORAPO: "În România, Institutul de Sociologie al Academiei Române administrează Observatorul Român pentru Analiza și Prevenirea omorurilor, care analizează datele privind omorurile intenționate din țară, inclusiv caracteristicile victimelor și ale autorilor", astfel că ar exista și o continuitate în raportările internaționale și europene, precum și în colaborarea ORAPO cu structurile corespunzătoare din alte state²⁴.

²⁴ Simonovic, Dubravka, 2021, Report of the Special Rapporteur on Violence against Women, Its Causes and Consequences on online violence against women and girls from a human rights perspective, para. 41, p. 21, disponibil la adresa: <https://docs.un.org/en/A/76/132>

Oferind o definiție agreată la nivel național pentru femicid și o clasificare a tipurilor de femicid, legea obligă organele de urmărire penală să folosească instrumente specifice de evaluare a riscului de atac fatal sau sever ori de repetare a violențelor, cu efecte atât în ceea ce privește celeritatea procedurilor penale, cât și în ceea ce vizează eficiența acestora și adaptarea protecției acordate victimei. Aceste instrumente vor permite și unificarea practicilor polițienești în cazuri similare și vor ghida administrarea probatoriului specific, pentru a fi identificate elementele de istoric al violenței, precum și pentru recunoașterea tuturor formelor de violență domestică care preced femicidele și alte omoruri în mediul familial. Instrumentele specifice fiecărui tip de femicid, ce urmează a fi elaborate printr-o largă consultare a practicienilor și mediului universitar, vor putea identifica, pe baza unor itemi clari, standardizați, nu doar pericolul privind violențele viitoare, ci și cele mai potrivite tipuri de intervenție pentru protejarea victimei și împiedicarea agresorului de a trece la un atac grav. Introducerea instrumentelor specifice de evaluare și gestionare a riscului de femicid, de către organele de urmărire penală, răspunde recomandărilor formulate de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei în executarea cauzei *Bălșan c. România*²⁵.

Pe lângă măsurile care se adresează instituțiilor publice care combat violența domestică, pentru prevenirea acesteia este necesară educația continuă, începută de timpuriu și continuată la toate categoriile de vârstă, pentru construirea unei societăți cu mai puțină violență domestică și violență de gen în viitor. Egalitatea de gen reprezintă unul dintre cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (SDGs) ale Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptată de Adunarea Generală a ONU în septembrie 2015. Egalitatea de gen apare ca Obiectivul 5 – „Obținerea egalității de gen și emanciparea tuturor femeilor și fetelor”. În plus, „Strategia Uniunii Europene privind Egalitatea de Gen 2020-2025” subliniază nevoia de prevenire a violenței de gen prin măsuri adoptate la nivel de formare și educație. GREVIO recomandă României să intensifice educația privind egalitatea de gen, promovând în școli valori precum respectul reciproc, soluționarea nonviolentă a conflictelor și dreptul la integritate personală, precum și informarea elevilor despre formele de violență de gen, pentru a combate stereotipurile și relațiile de putere inegale dintre femei și bărbați²⁶. Educația formală constituie elementul central al prevenirii formării mentalităților ce duc la violența împotriva femeilor și fetelor. Proiectul de lege privește includerea în programele școlare aferente disciplinelor din trunchiul comun a temelor privind egalitatea de gen, formele de violență împotriva femeilor și fetelor, etica relațiilor non-violente, cât și dezvoltarea competențelor cadrelor didactice în vederea predării și integrării acestor teme.

Prin acest proiect de lege vor fi modificate și completate, din perspectiva unei protecții sporite a victimelor și a descurajării agresorilor, următoarele acte normative: Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal și Legea nr. 135/2010 privind Codul de Procedură Penală.

În ceea ce privește Codul Penal, una dintre principalele probleme pe care prezenta lege le rezolvă este aceea că, în lipsa încadrării juridice ca omor calificat a uciderii unui membru de familie,

²⁵ Notele Secretariatului Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind cauza *Bălșan c. România*, disponibile la adresa: <https://hudoc.exec.coe.int/?i=CM/Notes/1521/H46-25E>

²⁶ Grupul de experți privind acțiunea împotriva violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (GREVIO), 2022, Raportul de evaluare GREVIO privind măsurile legislative și de altă natură care dau efect prevederilor Convenției Consiliului Europei, privind prevenirea și combaterea Violenței împotriva femeilor și violența domestică (Convenția de la Istanbul) ROMÂNIA, disponibil la adresa: <https://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2024/04/Raport-de-evaluare-Grevio-RO.pdf>

instanțele de judecată nu puteau aplica detenția pe viață, deși această pedeapsă este prevăzută de legislația din majoritatea statelor europene care au reglementat fie femicidul ca infracțiune distinctă, fie ca agravanta a omorului uciderea partenerului/partenerei ori uciderea altui membru de familie.

În plus, o serie de alte circumstanțe care califica omorul au fost adăugate, astfel:

- Lit. j) se referă atât la situațiile de omor săvârșite asupra actualului/fostului soț sau concubin și, respectiv, actualei/fostei soții/concubine, indiferent de durata relației și de aspectul locuirii împreună a concubinilor. Această agravantă vizează, însă, nu doar existența unei astfel de calități, ci și asocierea unui comportament de control asupra victimei; pentru rațiuni similare se introduc agravante similare și la celelalte infracțiuni de violență fizică.
- Agravanta de la litera k) preia textul agravantei generale prevăzute de art. 77 lit. h) Cod penal, cu excepția circumstanțelor care sunt deja prevăzute la lit. i) deoarece toate acele criterii de discriminare dovedesc o pericolozitate sporită a agresorului, care se plasează profund greșit față de dreptul fundamental la viață al tuturor ființelor umane.
- Lit. l) pedepsește mai aspru, distinct, uciderea motivată de răzbunarea pentru împotrivirea la căsătoria/coabitarea forțată din cauza refuzului victimei de a încheia o căsătorie sau de a conviețui într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți (așa cum este cunoscut că a acționat ucigașul Teodorei Marcu) ori motivat de divorț, de separarea în fapt sau de ieșirea din relația asemănătoare aceleia dintre soți, studiile în domeniu relevând ponderea foarte importantă a femicidelor și a uciderei copiilor în scop de răzbunare față de soția sau partenera care intenționează să încheie relația sau a ieșit relativ recent din acea relație. Textul, însă, pedepsește orice persoană care ucide din acest motiv, nu doar pe acela care își dorește o relație sau să păstreze relația cu persoana ucisă, indiferent dacă victima este femeie sau bărbat. Dispoziții similare sub acest aspect se regăsesc și în codurile penale francez și italian.

La articolul 199 Cod Penal s-a introdus un text care să permită o protecție similară foștilor membri de familie, ca și membrilor actuali și se înlătură dispoziția care lăsa la latitudinea organului de urmărire penală acțiunea penală din oficiu. Statul își asumă obligația să protejeze victima violenței domestice și a violenței de gen, mai presus de voința victimei, deci chiar dacă aceasta nu cooperează sau își retrage plângerea, așa cum s-a stabilit în jurisprudența CEDO. Aceeași este rațiunea și pentru înlăturarea condiției privind formularea plângerii prealabile pentru infracțiunile sexuale săvârșite asupra victimelor majore, infracțiuni a căror gravitate este recunoscută inclusiv prin imprescriptibilitatea răspunderii penale.

Prin noul articol 208¹ se pedepsesc mai aspru și celelalte infracțiuni săvârșite împotriva persoanei fizice în circumstanțele agravante stabilite deja în cazul violenței fizice și se introduce posibilitatea punerii în mișcare a acțiunii penale din oficiu în special în cazul în care victimele sunt membrii de familie ai agresorului sau persoane care au avut în trecut această calitate.

Și infracțiunea de violare de domiciliu, prevăzută de art. 224 Cod Penal va avea o agravantă nouă, în cazul în care fapta este săvârșită de o persoană care are instituită obligația de a nu se

apropia de acea locuință, încăpere, dependență sau loc împrejmuit ținând de acestea ori de a nu se afla în localitatea sau zona în care se află acestea, printr-un ordin de protecție, ordin de protecție provizoriu, ordin european de protecție, printr-o măsură preventivă, măsură educativă sau prin orice astfel de obligație sau interdicție stabilită printr-o hotărâre judecătorească civilă sau penală. De asemenea, se restrânge plângerea prealabilă doar pentru fapta de la alin. (1).

Două aplicații ale principiului umanismului în procesul penal sunt introducerea noului articol 294² privind luarea măsurilor de ocrotire în caz de deces al unei victime ca urmare a unei fapte prevăzute de legea penală și, similar, în cazul în care victima este inconștientă, precum și completarea articolului 404 cu un nou alineat, pentru a fi rezolvată chiar de către instanța penală (similar prevederilor din codul italian) problema nedemnității succesorale a ucigașului, de multe ori, acesta având calitatea de soț supraviețuitor, putând veni la succesiunea victimei în concurs cu copiii acesteia și limitând dreptul copiilor la pensie de urmaș.

4. CONCLUZII

În ansamblul său, această propunere legislativă reflectă angajamentul statului român de a combate violența bazată pe gen, de a respecta drepturile fundamentale ale femeilor în familie și în societate, precum și drepturile copiilor de a fi protejați de abuzuri în mediul familial. Propunerea legislativă reprezintă un avans necesar în conștientizarea cauzelor marii violențe îndreptate împotriva femeilor și stabilește ancoră pentru elaborarea unor instrumente unitare și eficiente pentru ca profesioniștii să identifice riscul unui astfel de atac și să instrumenteze corect și urgent violențele care preced femicidele și alte omoruri asupra membrilor de familie.

De asemenea, prezenta lege asigură modernizarea și umanizarea legislației penale și procesual penale, acordând atenție celor mai vulnerabili membri de familie, contribuind la asigurarea, pe viitor, a unui răspuns adaptat realităților sociale din România și reunește soluții care vin în întâmpinarea obligațiilor asumate la nivelul Uniunii Europene.

Inițiatori:

SILVIA MIHALCEA - deputat PSD
VICTORIA STOICU - SENATOR PSD
Simona Iacub - Oprea - deputat PSD
ENE CORINA - DEPUTAT PSD
ALINA GORGHIU DEPUTAT PNL
CSEI EVA ANDREA - DEPUTAT USMR
PĂUN ANA-CYNTHIA-IOANA USR
SPĂTARU ELENA SIMONA

**Proiect de lege pentru prevenirea și combaterea
femicidelor și a violențelor care le preced**

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătură
1.	Intotiro Natalia Elena	PSD	
2.	Adamzică Mihaela	PSD	
3.	Chelot Lina Florela	PSD	
4.	HOLBAN GEORGETA	PSD	
5.	Savide Dorica	PSD	
6.	RINAE ANA	PSD	
7.	Leamănu Adela	PSD	
8.	CIORTEA RAZVAN	PSD	
9.	HAGIU AUGUSTIN Florin	PSD	
10.	CĂDU ADRIAN	PSD	
11.	Angel Tilva	PSD	
12.	POPA MARIUS	PSD	
13.	TOHODES ION ALIN	PSD	
14.	COMOCARU BOGDAN	PSD	
15.	Mircea Florin	PSD	
16.	TOALA DE	PSD	
21.	MORAR LUCIAN	PSD	

22	WEBER MIHAIL	PSA
23	ISAC MARIUS	PSD
24	BORS MĂDĂLIN	PSD
25	MAICHERCU MIRELA	PSA
26	GEORGESCU GHE. DANIEL	PSD
27	MĂRGĂRIT MARIUS	PSA
28	LIPĂ ELISABETA	PSD
29	CHIRICĂ VIRGIL-ALIN	P.S.A
30	GLIGA DUMITRIȚA	PSD
31	POPA RODIAN	PSA.
32	DUHAUA COSTEL	PSD
33	BUCUR TRIANA	PSX.
34	SOLOMON ADRIAN	PSB.
35	VUȘCAN VOICU	PSD
36	Bău Adrian	PSD
37	STOENIȘA IRINIA	PSB
38	Manta Claudia	PSD
39	Popa Adrian	P.S.A.
40	BOGHIȚĂ LUCIAN	PSA
41	BUDAGĂ VASILE	PSD
42	DRINCĂNU VICTOR FLORENTIN	P.S.A
43	BORS MĂDĂLIN	

43	CONSTANTIN VELCHESCU	PSD
44	LAPUSAN REMUS	PSD
45	BODAI MARIUS CONSTANTIN	PSD
46	GOVOR MIRCEA	PSD
47	CILINT IONEL	PSD
48	LUNGU ROMEO DANIEL	PSD
49	Neagu Petre - Emanuel	P.S.D.
50	DOLINEASCHI ANDREI	PSD
51	POPA OVIDIU	PSA
52	POISEANU ST. Alexandru	PSD
53	DETINARIU EUGEN	PSD
54	Ciucă Bogdan	PSA
55	GRINDEANU SORIN	PSD
56	JAMOIS ION	PSD
57	MIHALCEA IOAN	PSD
58	HEA EUGEN	PSD
60	MILULESCU RECUS	PSA
61.	BATIA ALEXANDRU	PSA
62	MIHA MARIAN	PSA
63	CIOCAN DANA	PSA
64	MARIAN NEACSU	PSA
65	Ghigiu Alexandru Mihai	PSA

66	SUCIU VAHILE-IONIEL	PSD
67	FIFER MIHAIL	PSD
68	NECHIAESCU LAURENTIU	PSD
69	SLOKÉ CATERINA	PSN
70	ANDRUSCĂ LUCIAN	PSD
71	PETRE FLORIN MANOLE	PSD
72	MINASPOC CĂTĂLIN	PSJ
73	COTIRLET PAUL - CLAUDIU	PSA
74	MIHOTI BOGDAN-FLORIAN	PSD
75	FURCUNA MIRCEA	PSD
76	TINTA ȘTEFAN	PSD
77	MASAR RODICA	PSA
78	LIPĂ ELISABETA	PSD
79	BARBU FLORIN	PSD
80	GIURECI-SLOBODAN GHERA	MIN.
81	STANCU IONEL	MIN
82	MERLEA ADRIAN	MIN
83	PETREȚCHI MIROSLAV	MIN
84	ZICOPOL DRAGOS	MIHORENȚI
85	NACOV GHEORGHE	MINORIT
86	STOICA BOGDAN-ALIN	MINO
87	FEODOR SILVIU	MIN.

[illegible]

Inițiatori,

Nr. crt.	Deputați/Senatori	Grupul parlamentar	Semnătură
1.	CSEF EVA ANDREA	UDMR	
2.	Donca Botond	UDMR	
3.	Hilke Zoltan	UDMR	
4.	MARKS ATTILA GABOR	UDMR	
5.	MAHON BRIGITTA	UDMR	
6.	MAGYAR LORAND - BORIS	UDMR	
7.	Köncsi Csaba	UDMR	
8.	GÁL KÁROLY	UDMR	
9.	BIRÓ ROZÁLIA-IBOLYA	UDMR	
10.	MOLNAR ANDRÁS	UDMR	
11.	THASAR GIVAN STILARD	UDMR	
12.	CSÁTHAR KÁROLY ZOLTAN	UDMR	
13.	Füzy Leóli Odi	UDMR	
14.	KÖNÖR AGOTA	UDMR	
15.	KULCSÁR-TERR JÓSEF	UDMR	
16.	Bende Sándor	UDMR	
17.	Gál Ödön	UDMR	
18.	Kocsár Károly	UDMR	
19.	THASAR GABOR	UDMR	
20.	Nagy Márton	UDMR	

Tabel cu inițiatorii propunerii legislative pentru prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced

[illegible]

**Proiect de Lege pentru prevenirea și combaterea
femicidelor și a violențelor care le preced**

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătură
1.	NEACȘU ANDREEA-FIRUTA	PNL	
2.	NĂCUȚĂ SORIN	PNL	
3.	MITITELU ENUARA-TATIAN	PNL	
4.	PISTRU-POPA GEANINA	PNL	
5.	MOS ARINA	PNL	
6.	Dăluca / Iuzan	PNL	
7.	GABRIEL ANDRONACHE	PNL	
8.	Andrei Brădar	PNL	
9.	Rusu Sebastian Mihail	PNL	
10.	ROMAN FODIN	PNL	
11.	CIOBOTARU DRAGOS	PNL	
12.	STOICA ȘTEFAN-BUCUR	PNL	
13.	Vela Ion Marcel	PNL	
14.	STĂNESCU VETUTA	PNL	
15.	OPREA OCTAVIAN	PNL	
16.	CIOBANU ADRIAN VIRGIL	PNL	
17.	Cotinescu Aurelian	PNL	

[illegible]

TABEL INIȚIATORI

Propunerea legislativă pentru prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced

Nr. Crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătura
1.	DANIEL ZAMFIR	PSD	
2.	FEDEROVICI DOINA-ELENA	PSA	
3.	PRESURA ALEXANDRA	PSA	
4.	TĂNĂSESCU ALINA ELENA	PSD	
5.	BUZATU OANA-CONSTANTINA	PSD	
6.	Mălăiescu Luca	PSA	
7.	Remerle P. Gheorghe	PSD	
8.	RUJAN ION CRISTINEL	PSA	
9.	PĂDURARU RADU-ADRIAN	PSD	
10.	FLORIU IONEL	PSD	
11.	CATANĂ CLAUDIU DANIEL	PSD	
12.	VLASIN SORIN	PSD	
13.	HUMELNICU MARIUS	PSD	
14.	STROB FELIX	P.S.D.	
15.	DOBARIU EUGEN	PSA	
16.	STREINUR-ERCELE ADRIAN	PSD	
17.	OXIDIU TUDU	PSD	
18.	MIHAEL DANIELA	PSA	
19.	MOTAN XUMU	PSA	
20.	ORBAE CARMEL	PSD	
21.	PAUL GHEORGHE	PSD	
22.	BICA ANA RA	PSA	
23.	TEBULE LAURENTIU CRISTIAN	PSD	

24.	HICULA MIRCEA CRISTIAN	PSD	
25.	MARIAN LIVIU	PSD	
26.	CIUPEREANU CIPRIAN	PSD	
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			
45.			
46.			
47.			
48.			
49.			
50.			
51.			

Tabel semnături

LEGE

pentru prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced

Nume si prenume	Semnătură	Grup parlamentar
BOTEZ MIHAEL-CATALIN		USR
GIVREIU ADRIAN		USR
GHEORGHIU ANADEI		USR
PENDROIU VLAD-IOAN		USR
Tanase Stefan		USR
ALESSANDRU MARUS-IXICOLAE		USR
GIMA GEORGE		USR
Imanol Ungureanu		USR
Rodeanu Bogdan		USR
TOLYANNIA HANGARU		USR
CORINA ATANASIU		USR
VAIDUA IONUTU		USR
BERESCU MONICA		
ASANAY IULIANA		USR
Felix Bulcance		USR
STETAN-IULIAN CORNEA		USR
COLIBAN ALLEN		USR
CIPRI TEACONU RUXANARA		USR
MURARIU OANA		USR

Tabel semnături

LEGE

pentru prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced

Nume si prenume	Semnătură	Grup parlamentar
ȚALANUS ȘTEFAN		USR
ȘIDES SORIN-GEORGHE		USR
Mircescu Norcis		USR
Valea Alexandru		USR
CIBU DEACONU CUXANEA		USR
SEBASTIAN CERNIC		USR
BOJEA MARIUS		USR
ANGHEL DAZIAN PAUC		USR
MINLEA CĂTĂLIN-EMIL		USR
OPRIȘTOIU HUREL		USR
NEGOL EUGEN ROMUS		USR
RUS VASILE-CIPRIAN		USR
ȘOLINGEL GHEORGHE		USR
DĂRĂU AMBROȘIE-ILINEL		USR

Tabel semnături

LEGE

pentru prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced

[illegible]

**Proiect de Lege pentru prevenirea și combaterea
femicidelor și a violențelor care le preced**

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătură
1.	SERBAN GIANINA	AUR	
2.	ENACHE MIHAEL ADRIAN	AUR	
3	SIMION GEORGE-NICOLAE	AUR	
4	Priescu Ionelia	AUR	
5	Velcescu Florin Bogdan	AUR	
6	MUSOT LUCIAN	AUR	
7	LOVIN RAMONA	AUR	
8.	Vulpoi Dorel	AUR	
9.	CIOBANEI DANIEL-CATALIN	AUR	
10.	FABIAN RADU	AUR	
11.	IOSCOB COSMIN TEODOR	AUR	
12.	DANCEA SILVIU	AUR	
13	BORDIAN ALEXANDRU	AUR	
14.	ARIANA-ELENA CIRLIGEANU	A.U.R.	
15	VASIN-TUDOR LIDIA	AUR	
16	MITREA LUMINITA	AUR	
17	Lucian Florin PUȘCAȘU	AUR	

18	Gurlescu Iuliu Octavian	AUR
19	butucă Căstineanu - Iulian	AUR
20	BOBOS EUGENIA	AUR
21	TIŢEA DUMITRU	AUR
22	Munteanu Valeriu	AUR
23	Coman Dragos	AUR
24	Popescu T. Sora	AUR
25	BALSTAN TIBERIU CLAUDIU	AUR
26	AVRĂMEŞCU STEFĂNIŢĂ - ALINA	AUR
27	Radu Georgeta	AUR
28	Megea Petru - Gabriel	AUR
29	PARASCHIV CIPRIAN	AUR
30	KOLER EDUARD	AUR
31	BRUYNSEELS RAMONA	AUR
32	NEGOESCU MIHAI - BOGDAN	AUR
33	SODU MINICĂ	AUR
34	PUŞCĂŞU PETRE	AUR
35	GLODU VERONICA	AUR
36	IAGAR MONICA	AUR
37	PASCARIU MIHAI - COSMIN	AUR
38	DASCHU CRISTINA - EMANUELA	AUR

[illegible]

[illegible]

Proiect de Lege pentru prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced

[illegible]